

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
ACADEMIA DE POLIȚIE „Alexandru Ioan Cuza”

TEZĂ DE DOCTORAT

Jurisdicția raporturilor de serviciu

Rezumat

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT:
Prof. univ. dr. Alexandru Țiclea

Doctorand:
Vlad (Laslău) Iuliana Carmen

Teză elaborată în vederea obținerii titlului de DOCTOR
în „DREPT”

București
2016

CUPRINS

ARGUMENT

- 1. Motivarea studiului ales*
- 2. Obiectivele urmărite*
- 3. Descrierea demersului științific*

CAPITOLUL I

GENERALITĂȚI PRIVIND JURISDICȚIA ȘI FUNCȚIONARUL PUBLIC

§1. Noțiunea, reglementarea jurisdicției și tipuri de jurisdicții

- 1. Noțiunea de jurisdicție*
- 2. Reglementarea jurisdicției*
- 3. Tipuri de jurisdicții*

§2. Noțiunea de funcționar public în accepțiunea dreptului administrativ și a unor acte normative speciale

- 1. Noțiunea de funcționar public în accepțiunea dreptului administrativ*
- 2. Funcționarul public în accepțiunea unor acte normative speciale*
- 3. Noțiunea de funcționar public în dreptul penal*

CAPITOLUL II

CLASIFICAREA LITIGIILOR DE MUNCĂ

§1. Categoriile de litigii

§2. Conflictelor (litigiile) colective

- 1. Obiectul conflictelor (litigiilor) colective*
- 2. Limitări privind conflictelor (litigiile) colective*
- 3. Situațiile în care pot fi declanșate conflictelor (litigiile) colective*
- 4. Declanșarea și soluționarea litigiilor colective*

§3. Greva

- 1. Noțiune*
- 2. Dreptul la grevă*

3. Condițiile de declarare a grevei

§4. Categoriile de litigii de muncă (individuale)

1. Enumerare

2. Litigii privind de încheierea raporturilor de serviciu

3. Litigii privind executarea raporturilor de serviciu

4. Litigii privind modificarea raporturilor de serviciu

5. Litigii privind suspendarea raporturilor de serviciu

6. Litigii privind încetarea raporturilor de serviciu

7. Părțile în litigiile de muncă

CAPITOLUL III

ORGANELE COMPETENTE SĂ SOLUȚIONEZE CONFLICTELE (LITIGIILE) DE MUNCĂ

§1. Generalități privind organele competente

1. Reglementare

§2. Generalități privind competența

1. Noțiune

2. Formele competenței

§3. Competența instanțelor judecătorești

1. Competența după materie (de atribuțiune) a tribunalului

2. Competența după materie (de atribuțiune) a Curții de apel

3. Competența după materie (de atribuțiune) a Înaltei Curți de Casație și Justiție

4. Competența teritorială

CAPITOLUL IV

REGULI PROCEDURALE

§1. Instituția contenciosului administrativ

§2. Procedura prealabilă

1. Reglementare

2. Termenele de exercitare. Sancțiunea în cazul neîndeplinirii procedurii prealabile

3. Forma și conținutul plângerii prealabile

4. Corelația reglementării procedurii prealabile în Legea nr. 554/2004 cu normele cuprinse în legi speciale

§3. Termenele de sesizare a instanței

1. Enumerare

2. Analiză

§4. Suspendarea actului administrativ

§5. Procedura de judecată la prima instanță și hotărârea (sentința) și caracterul acesteia

1. Procedura de judecată la prima instanță

2. Hotărârea (sentința) și caracterul acesteia

§6. Recursul

1. Noțiune și reglementare

1.1. Noțiune

1.2. Reglementare

2. Termenul recursului

3. Soluțiile date în recurs

§7. Căile extraordinare de atac

1. Reglementare

2. Contestația în anulare

3. Revizuirea

§8. Procedura de executare

1. Titlul executoriu

2. Obligația publicării

3. Obligația executării

4. Instanța de executare

§9. Soluționarea conflictelor (litigiilor) individuale de muncă prin mediere

1. Noțiune și reglementare

1.1. Noțiune

1.2. Reglementare

2. Mediatorul și obligațiile sale

3. Contractul de mediere

4. Desfășurarea medierii

5. Închiderea procedurii de mediere

CAPITOLUL V

JURISDICȚIA RAPORTURILOR DE SERVICIU LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE

§1. Noțiunea de funcție publică și funcționar public european

1. Funcția publică în Uniunea Europeană

2. Funcționarul public european

§2. Condițiile exercitării dreptului la acțiune de către funcționarii publici europeni

1. Procedura prealabilă obligatorie în cazul acțiunilor formulate de către funcționarii publici europeni. Dreptul de petiționare și procedura prealabilă în cadrul contenciosului funcției publice europene

2. Instanțele competente cu soluționarea litigiilor derivate din contenciosul funcției publice europene, jurisprudența și condițiile exercitării acțiunii la instanțele europene

CAPITOLUL VI

JURISDICȚIA RAPORTURILOR DE SERVICIU ÎN DREPTUL COMPARAT

Secțiunea I

Jurisdicția raporturilor de serviciu în Spania

§1. Conceptul și clasele de funcționari

1. Noțiunea de funcționar

2. Clasele de funcționari

- 2.1. Enumerare
- 2.2. Funcționari de carieră
- 2.3. Funcționari interimari
- 2.4. Personal contractual
- 2.5. Personal cu caracter eventual
- 2.6. Personalul profesional de conducere

§2. *Organele de jurisdicție în Legea care reglementează Jurisdicția Contenciosului Administrativ în materie de personal*

1. Reglementare

2. Procedura

- 2.1. Reprezentare și apărare
- 2.2. Suspendarea executării actului administrativ
- 2.3. Căile de atac
 - 2.3.1. Recursul în casație
 - 2.3.2. Recursul în casație pentru unificarea doctrinei
 - 2.3.3. Recursul în casație în interesul legii
 - 2.3.4. Recursul de revizuire

§3. *Protecția constituțională a drepturilor fundamentale ale funcționarilor publici*

1. Protecția prin Tribunalele ordinare - organele jurisdicționale

2. Capacitatea procesuală

3. Procedura în prima instanță

4. Procedura în a doua instanță, atunci când prima instanță a corespuns judecătoriilor de contencios-administrativ

5. Procedura în a doua instanță când prima a corespuns Sălii Audienței Naționale și Tribunalelor Superioare de Justiție

6. Măsuri de protecție de tutelă: suspendarea executării actului contestat și altor măsuri de protecție

§4. Protecția prin Tribunalul Constituțional: recursul de protecție

- 1. Reglementare*
- 2. Legitimitatea pentru depunerea recursului de protecție*
- 3. Obiectul recursului de protecție*
- 4. Procedura recursului de protecție*
 - 4.1. Inițierea*
 - 4.2. Admiterea*
 - 4.3. Judecarea*
 - 4.4. Finalizarea*

Secțiunea a 2-a

Jurisdicția raporturilor de serviciu în Franța

§1. Preliminarii privind funcția publică și funcționarul public

- 1. Noțiunea de funcție publică*
- 2. Funcționarul public*

§2. Greva

- 1. Preliminarii*
- 2. Dreptul la grevă*

§3. Organizarea contenciosului administrativ

§4. Competența instanțelor, reguli procedurale și acțiunile (contestațiile împotriva sancțiunilor disciplinare)

- 1. Competența instanțelor*
- 2. Reguli procedurale*
 - 2.1. Preliminarii*
 - 2.2. Judecătorul administrativ competent pentru contenciosul funcției publice*
 - 2.3. Puterile judecătorului administrativ în contenciosul funcției publice*
 - 2.4. Suspendarea executării actului administrativ*
 - 2.5. Recursul în contenciosul funcției publice*
- 3. Acțiunile (contestațiile) împotriva sancțiunilor disciplinare*

Secțiunea a 3-a

Jurisdicția raporturilor de serviciu în Germania

§1. Generalități privind funcția publică și funcționarul public

1. Noțiunea de funcție publică

2. Funcționarul public

§2. Scurt istoric al contenciosului administrativ

§3. Competența instanțelor și reguli procedurale

1. Competența instanței

2. Suspendarea executării actului administrativ

3. Reguli procedurale

CAPITOLUL VII

CONCLUZII ȘI PROPUNERI DE LEGE FERENDA

1. Concluzii

2. Propuneri de lege ferenda

BIBLIOGRAFIE

REZUMAT

Teza de doctorat „**JURISDICȚIA RAPORTURILOR DE SERVICIU**” este realizată de doctoranda Vlad (Laslău) Iuliana Carmen, sub coordonarea științifică a domnului profesor universitar doctor ALEXANDRU ȚICLEA din cadrul Școlii doctorale a Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București.

Prezenta teză de doctorat are un caracter ridicat de interes public și este deosebit de oportună și de actualitate în cadrul preocupărilor în materia abordată.

Lucrarea înfățișează rezultatele acestei cercetări științifice pe parcursul a șapte capitole, dintre care Argumentul cuprinde o parte introductivă, în care este precizat titlul temei alese, prezentându-se problematica tratată în cadrul lucrării și justificarea abordării acestei teme, obiectivele cercetării științifice și metodologia acesteia. La aceste capitole se adaugă lista resurselor bibliografice studiate în cursul cercetării științifice care a dus la elaborarea prezentei lucrări.

1. Primul capitol este intitulat „**GENERALITĂȚI PRIVIND JURISDICȚIA ȘI FUNCȚIONARUL PUBLIC**” structurat pe două paragrafe.

În doctrină se reliefează ideea că termenul de *jurisdicție* are multiple accepțiuni. Astfel, într-o primă accepție termenul menționat desemnează „puterea de a decide asupra conflictelor ivite între diferitele subiecte de drept, persoane fizice sau juridice, prin aplicarea legii”¹.

Într-o altă accepție, aceasta cuprinde „totalitatea organelor prin care statul distribuie justiția”².

În materia pe care am analizat-o, jurisdicția raporturilor de serviciu este chemată să rezolve litigiile de muncă.

¹ Ioan Leș, *Sisteme judiciare comparate*, Editura All Beck, București, 2002, p. 1.

² *Idem*, p. 2.

Sintagma „*litigii de muncă*” (art. 116 din Legea nr. 188/1999) este folosită pentru a desemna conflictul care formează obiectul unui proces dintre funcționarii publici și organismele în care cei în cauză își efectuează activitatea. Chiar și Legea dialogului social statuează faptul că aceste „conflicte... se soluționează în primă instanță de către tribunal”, fapt ce ne duce la concluzia că ele sunt, de fapt, „litigii de muncă”.

Prin urmare, jurisdicția raporturilor de serviciu are ca obiect activitatea de soluționare a litigiilor de muncă de către instanțele judecătorești, în cazul nostru cele derivând din raporturile de serviciu ale funcționarilor publici.

Noțiunea de funcționar public a fost analizată atât din perspectiva *dreptului administrativ*, cât și din perspectiva unor *acte normative speciale*.

Din perspectiva dreptului administrativ, funcționarul public reprezintă persoana legal investită prin numire într-o funcție publică din structura unui serviciu public administrativ, în scopul îndeplinirii competenței acestuia.

În materie penală, este definit prin raportarea la categoriile de persoane, și anume: *funcționarii publici propriu-ziși*³ și *funcționarii asimilați celor publici*⁴.

Și din perspectiva *actelor normative speciale*, funcționarul este definit prin raportarea la categoriile de persoane, cum ar fi: polițiștii, funcționarii publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, funcționarii publici parlamentari, militarii profesioniști - ofițerii, maiștrii militari și subofițerii etc.

2. Cel de-al doilea capitol intitulat ”CLASIFICAREA LITIGIILOR DE MUNCĂ” este structurat pe patru paragrafe.

O analiză a dispozițiilor legale ne-a dus la concluzia că unele dintre *litigiile de muncă* sunt *colective*, pentru că implică mai mulți funcționari, o colectivitate care au ca obiect începerea, desfășurarea sau încheierea negocierilor privind contractele ori acordurile colective de muncă; altele, cele mai numeroase, sunt *litigii de muncă individuale*, ce implică un singur funcționar ce revendică un

³ Art. 175 alin. (1) Cod penal.

⁴ Art. 175 alin. (2) Cod penal.

drept propriu de la angajatorul său (autoritatea sau instituția publică) unde își exercită funcția în care este încadrat (încadrat) .

Din punct de vedere legal, există și limitări privind conflictele (litigiile) colective, astfel că, domeniul de negociere este strict stabilit de lege și că nu se pot negocia clauze referitoare la drepturile a căror acordare și quantum sunt stabilite prin dispoziții legale (de exemplu, salariile). De altfel, negocierile nu se pot purta decât în limita bugetului instituției/autorității publice, iar acordurile se încheie anual conform exercițiului bugetar.

În privința situațiilor în care pot fi declanșate conflictele (litigiile) colective se reține că acestea sunt următoarele: instituția ori autoritatea publică refuză să înceapă negocierea unui nou acord colectiv, acordul colectiv anterior a încetat și a fost notificată în vederea începerii noilor negocieri; instituția ori autoritatea publică nu acceptă revendicările formulate de funcționari; părțile nu ajung la o înțelegere privind încheierea unui acord colectiv până la data stabilită de comun acord pentru finalizarea negocierilor.

Privind declanșarea și soluționarea litigiilor colective, în materia analizată de noi nu există reglementări speciale referitoare la funcționarii publici. Ca atare, vor fi aplicabile prevederile Legii nr. 62/2011 cu privire la: declanșarea conflictelor colective (art. 162-166); concilierea acestor conflicte (art. 166-174); medierea și arbitrajul (art. 175-180).

Un exemplu tipic de conflict colectiv este *greva*, definită atât în doctrină, cât și la nivel legal.

Greva este o formă de acțiune sindicală prin care și funcționarii publici urmăresc satisfacerea revendicărilor lor, nesoluționate prin una din modalitățile legale de încetare a conflictelor (litigiilor) colective⁵.

Principial, evident, o limitare a exercitării dreptului la grevă este posibilă. Chiar prin lege⁶ anumitor categorii de personal cărora li se interzice exercitarea

⁵ Art. 182 din Legea dialogului social.

⁶ Art. 202 din Legea dialogului social.

acestui drept, și anume: magistraților, personalului militar și personalului cu statut special din cadrul Ministerului Apărării Naționale, al Ministerului Administrației și Internelor, al Ministerului Justiției și din instituțiile și structurile din subordinea sau coordonarea acestora, inclusiv al Administrației Naționale a Penitenciarelor, al Serviciului Român de Informații, al Serviciului de Informații Externe, al Serviciului de Telecomunicații Speciale etc.

Făcând o analiză a litigiilor individuale de muncă ale funcționarilor publici se reține că sunt cunoscute următoarele tipuri de litigii care privesc: *litigii privind de încheierea raporturilor de serviciu; litigii privind executarea raporturilor de serviciu; privind modificarea raporturilor de serviciu; privind suspendarea raporturilor de serviciu; privind încetarea raporturilor de serviciu.*

În ceea ce privește *părțile în litigiile de muncă*, acestea sunt: *reclamantul și pârâtul* (art. 55 din Codul de procedură civilă). Totodată, persoanele fizice și juridice ce pot fi părți în litigiile de muncă sunt: *funcționarii publici, instituțiile sau autoritățile publice, organizațiile sindicale și procurorul.*

3. Cel de-al treilea capitol este intitulat „ORGANELE COMPETENTE SĂ SOLUȚIONEZE CONFLICTELE (LITIGIILE) DE MUNCĂ” este structurat pe trei paragrafe.

Ca organe competente să soluționeze litigiile de muncă, am avut în vedere situația diferitelor categorii de funcționari, și anume: funcționarii publici care intră sub incidența legii-cadru și funcționarii publici aflați sub incidența mai multor statute speciale - *polițiști, funcționari publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, funcționari publici parlamentari precum și cea a militarilor.* Situația militarilor este diferită, după cum în discuție sunt *militari profesioniști* (ofițeri, maiștri militari, subofițeri) sau *soldații și gradații profesioniști.*

În privința funcționarilor publici care intră sub incidența legii-cadru, instanța competentă să soluționeze cauzele care au ca obiect raportul de serviciu al acestora este cea de contencios administrativ⁷.

În cazul funcționarilor publici aflați sub incidența statutelor speciale constatăm că acte normative conțin formulări asemănătoare în sensul că ele se completează cu dispozițiile legii-cadru. Prin urmare, și în privința acestora instanța competentă este tot cea de contencios administrativ.

În cazul *militarilor profesioniști*, având în vedere că aceștia sunt tot funcționari publici⁸, iar legea specială nu precizează care este instanța judecătorească competentă, conflictele (litigiile) de muncă ale militarilor sunt soluționate de către instanțele de contencios administrativ.

În cazul *soldaților și gradaților profesioniști*, cu toate că și aceștia sunt militari – regula menționată nu mai este valabilă. Această categorie își desfășoară activitatea în baza „contractului de angajare” care nu este alt ceva decât un „contract individual de muncă de tip particular” (pe durată determinată). În cazul lor soluționarea conflictelor de muncă este în competența jurisdicției muncii (prima instanță constituind o secție, completul specializat pentru conflicte de muncă și asigurări sociale a tribunalului).

Pentru funcționarii publici competența materială revine instanțelor de contencios administrativ, în timp ce pentru *angajați* aceeași competență revine „jurisdicției muncii”.

Prin „competență” se desemnează capacitatea unei autorități publice sau a unei persoane de a rezolva o anumită problemă.

Privind competența după materie (de atribuțiune) a tribunalului se reține că acesta are o competență de fond, o competență în materie de apel, de recurs și o competență diversă.

⁷ Art. 109 din Legea nr. 188/1999.

⁸ Art. 1 din Legea nr. 188/1999.

În cazul funcționarilor publici, tribunalele judecă procesele și cererile în materie de contencios administrativ, în afară de cele date prin lege în competența altor instanțe.

Privind conflictele colective de muncă, remarcăm că potrivit art. 198 și următoarele din Legea dialogului social, tribunalele judecă cererile privind încetarea grevei.

Putem concluziona că este vorba de conflictele referitoare la *încheierea, executarea, modificarea, suspendarea, și încetarea contractelor individuale*, sau, după caz, *colective de muncă...*⁹, cât și de cele ce decurg din *raporturile de serviciu sau acordurile colective de muncă*¹⁰.

Privind competența după materie (de atribuțiune) a Curții de Apel, constatăm că aceasta judecă în *primă instanță*; judecă ca *instanță de apel*; în fine, judecă ca *instanță de recurs*.

În materia contenciosului administrativ curtea de apel are competența materială de a judeca, în primă instanță, cererea formulată de funcționarul public împotriva autorității sau instituției centrale cu care se află în raporturi de serviciu ori care este obligată la plata unor drepturi salariale.

Ca instanțe de recurs, curtea de apel judecă cererile îndreptate împotriva sentințelor pronunțate de tribunal în primă instanță. Chiar prin lege se prevede că și în cadrul Curților de apel funcționează secții sau după caz complete specializate pentru cauze ... de contencios administrativ și fiscal, cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale¹¹.

În materia care ne interesează, Înalta Curte de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva sentințelor pronunțate de curțile de apel în cazurile privind raporturile de serviciu ale funcționarilor publici din cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale¹².

⁹ Art. 266 din Codul muncii.

¹⁰ Art. 1 lit. p) din Legea dialogului social.

¹¹ Art. 35 alin. (2) din Legea nr. 304/2004.

¹² Art. 97 pct. 1 Cod procedură civilă coroborat cu art. 109 din Lege nr. 188/1999.

În privința competenței teritoriale, în cazul funcționarilor publici, există o reglementare specială, și anume Legea contenciosului administrativ. Se reține că în cazul acestora competența teritorială este una alternativă, ce poate fi considerată o tehnică de protecție a reclamantului.

4. Cel de-al patrulea capitol – „REGULI PROCEDURALE” este structurat pe nouă paragrafe.

Făcând o analiză a regulilor procedurale se reține că procedura este cea prevăzută de Legea contenciosului administrativ care reglementează: procedura prealabilă (deci anterioară sesizării instanței); termenul de introducere al acțiunii; procedura de soluționare a cauzelor; calea de atac împotriva sentințelor pronunțate la fond (recursul); căile extraordinare de atac; executarea hotărârilor etc.

Este instituită o procedură administrativă obligatorie, prealabilă sesizării instanței, exercitată sub forma recursului grațios sau ierarhic, care constă în aceea că, înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ competente, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim printr-un act administrativ individual trebuie să solicite autorității publice emitente sau autorității ierarhic superioare, dacă aceasta există, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia.

Termenele de exercitare a procedurii prealabile sunt reglementate distinct, în funcție de titularul acțiunii (termen de 30 de zile de la data comunicării actului administrativ) sau de obiectul acesteia (termen de 6 luni).

Prin lege¹³ sunt instituite 2 categorii de termene pentru sesizarea instanței, și anume: un termen de prescripție cu durata de 6 luni, a cărui împlinire are ca efect stingerea dreptului la acțiune; un termen de decădere cu durata de un an, aplicabil numai pentru motive temeinice și care nu poate fi depășit nici ca efect al intervenirii unor cauze de întrerupere sau de suspendare a cursului prescripției.

¹³ Art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 554/2004.

Procedura suspendării actului administrativ are caracter facultativ, ce este realizată pe calea judecătorească și se introduce după îndeplinirea procedurii prealabile, fiind necesare două condiții, și anume: dovada de către persoana vătămată a cazului justificat și paguba iminentă. Suspendarea actului administrativ este un instrument procedural ce asigură principiul legalității și are ca scop protecția provizorie a particularilor în raporturile lor cu autoritățile publice.

Hotărârea dată asupra suspendării este executorie de drept, fiind supusă unui termen de recurs de 5 zile de la comunicare.

Procedura de judecată în prima instanță a acțiunii în contencios administrativ este supusă normelor speciale prevăzute în Legea nr. 554/2004, care se completează cu normele de drept comun prevăzute de Codul de procedură civilă.

Soluționarea litigiului de muncă se concretizează în *hotărârea* (sentința) instanței, actul său de dispoziție prin care „rostește dreptul” (*iuris dictio*).

Recursul este singura cale de atac (fiind exclus apelul) împotriva sentințelor pronunțate de tribunalele administrative sau de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel.

Instituția recursului își găsește fundamentul legal în dispozițiile¹⁴ Legii contenciosului administrativ, dispoziții ce se completează cu dreptul comun, respectiv Codul procedură civilă¹⁵.

Dacă în fond s-a pronunțat tribunalul, recursul este dat în competența secțiilor de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel; în cazul pronunțării fondului la curtea de apel, competența este dată Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Termenul de recurs este de 15 zile, care curge de la data comunicării, moment la care se naște și dreptul celui interesat de a exercita calea de atac.

¹⁴ Art. 20, art. 10 alin. (2), art. 14 alin. (4) și art. 15 alin. (3) din Legea nr. 554/2004.

¹⁵ Art. 483-502 Cod procedură civilă.

Hotărârea prin care cauza este soluționată de prima instanță se numește *sentință*¹⁶; cea pronunțată în recurs este decizie¹⁷.

Ca și soluții date în recurs, instanța are următoarele posibilități: *să caseze sentința și să rejudece litigiul în fond; să caseze o singură dată cu trimitere sentința recurată.*

Ca și căi extraordinare de atac sunt cunoscute atât *contestația în anulare*, cât și *revizuirea*, ce pot fi formulate împotriva soluțiilor definitive pronunțate de instanțele de contencios administrativ.

5. Cel de-al cincelea capitol este intitulat „**JURISDICȚIA RAPORTURILOR DE SERVICIU LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE**” este structurat pe două paragrafe.

Privind jurisdicția raporturilor de serviciu la nivelul Uniunii Europene, au fost avute în vedere atât noțiunea de funcție publică, cât și cea de funcționar public european. Totodată, au fost analizate regulile procedurale ce au vizat procedura prealabilă și instanța competentă, atât din punct de vedere legislativ, cât și jurisprudențial.

6. Cel de-al șaselea capitol al acestei lucrări a făcut obiectul analizei „**JURISDICȚIEI RAPORTURILOR DE SERVICIU ÎN DREPTUL COMPARAT**”, fiind structurat pe trei secțiuni.

În ceea ce privește *dreptul comparat*, făcând o analiză a legislației și doctrinei diverselor țări (*Franța, Spania și Germania*), reținem următoarele: în cele 3 țări analizate există o identitate puternică, jurisdicția raporturilor de serviciu beneficiază de o reglementare și organizare specifică.

În *Spania*, instituția contenciosului administrativ este reglementată prin Legea nr. 29/1998 privind Jurisdicția Contenciosului Administrativ (*Ley reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa- LRJCA*); în *Franța*, prin Codul de justiție administrativă iar în *Germania*, instituția în discuție este

¹⁶ Art. 424 alin. (1) Cod procedură civilă.

¹⁷ Art. 424 alin. (3) Cod procedură civilă.

reglementată prin Legea din 1960 privind jurisdicția administrativă și prin Codul Jurisdicției Administrative în Germania.

7. Ultimul capitol, cel de față, este destinat **concluziilor și propunerilor de lege ferenda**, urmărind identificarea eventualelor lacune sau inadvertențe existente în cadrul legislației în vigoare și indicarea unor soluții viabile, având în vedere, în primul rând, modelul legislativ al diverselor țări analizate. Concluziile sunt cele ce rezultă din analiza tezei întreprinse și ținând seama nu numai de dreptul național, dar și de cel comparat.

În analiza prezentată în prezenta teză, prin abordarea regulilor generale privind judecarea acțiunilor în contencios administrativ și a procedurii de judecată, atât în fond, cât și în recurs, precum și a căilor extraordinare de atac au fost puse în discuție aspectele teoretice și practice, fiind formulate și propuneri *de lege ferenda* acolo unde se apreciază că norma de drept pune probleme de interpretare, deoarece există necorelări terminologice ori se impun completări ale dispozițiilor legale, după cum urmează:

1. De lege ferenda, propunem ca toate litigiile de muncă în cazul funcționarilor publici să fie soluționate de instanțele specializate să judece conflictele de muncă.

În fond, cu privire la această propunere, ne aliem unei opinii doctrinare¹⁸ întemeiate care consideră ideea de înființare a instanțelor specializate să judece conflictele de muncă și de asigurări sociale propunere susținută și de noi, și pe care ne-o menținem.

S-ar putea totuși replica, în sensul că propunerea *de lege ferenda* de mai sus nu se justifică, de vreme ce atât actul de numire în funcții publice, cât și încetarea raportului de serviciu al funcționarului public au loc prin emiterea unui act administrativ în acest sens.

¹⁸ Alexandru Țiclea, *Competența soluționării litigiilor de muncă...*, în „Revista română de dreptul muncii” nr. 1/2006, p. 19-21.

Susținerea nu poate fi acceptată de vreme ce actul „administrativ” de numire în funcție este un *pseudo (fals)* act administrativ, întrucât actul de numire reprezintă doar simplă ofertă sau acceptarea ofertei de a se contracta un raport de serviciu care are tot un temei contractual (acord de voință), „rezultat din îmbinarea/joncțiunea actului de numire cu faptul solicitării/acceptării postului de către viitorul funcționar public”. Funcționarul public nu este un terț, un beneficiar al serviciului public, ci este integrat acestuia.

2. Având în vedere cele precizate anterior, credem că se impune, în considerarea acceptării ca litigiile de muncă ale funcționarilor publici să fie soluționate de instanțele specializate să judece conflictele de muncă, *propunem* reglementarea compunerii completelor pentru soluționarea atât în primă instanță, cât și în recurs a litigiilor în discuție cu participarea asistenților judiciari și acordarea unui vot deliberativ a acestora.

3. Suspendarea actului administrativ este un instrument procedural ce asigură principiul legalității și are ca scop protecția provizorie a particularilor în raporturile lor cu autoritățile publice.

Prin art. 14 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ, Ministerului Public i s-a prevăzut o legitimare specială de formulare a cererii de suspendare a actului administrativ din oficiu. Astfel, pentru identitate de rațiune, *de lege ferenda* și în spiritul consolidării regimului legal al suspendării, ar trebui să îi fie recunoscut și judecătorului dreptul de a dispune această măsură din oficiu, însă numai pentru cazurile bine justificate, întrucât dovada pagubei iminente incumbă părții vătămate.

4. Ar fi necesar lărgirea cadrului procesual, în sensul de a se prevedea o posibilitate a autorității publice de a dispune de mijloace procedurale prin care să se poată determina ridicarea suspendării, dacă motivele acordării acesteia nu mai subzistă. Întrucât suspendarea nu este un scop în sine, ci ea trebuie să se circumscrie problemei litigioase, ea trebuie să opereze într-o manieră cât mai funcțională, și nu ca factor de blocaj, chiar și temporar.

5. Dreptul la grevă este consacrat funcționarilor publici prin art. 30 din Legea nr. 188/1999. În cazul funcționarilor publici cu statut special însă, acest drept este interzis.

Ca justificare, menționăm că și în *Franța* dreptul la grevă este interzis. Totuși polițistul dispune de un drept de manifestare pe drumurile publice, neputând fi sancționat.

Apreciez că modelul *Franței* în acest domeniu poate fi urmat cu succes și în *România*.

6. Printre căile extraordinare de atac exercitate de funcționarii publici în soluționarea litigiilor de muncă se numără și *contestația în anulare*.

Prin Codul de procedură civilă [în art. 503 alin. (2) pct. 2)] este reglementată această cale extraordinară de atac, denumită de doctrină *una specială*.

Conform textului menționat, „hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când: ... dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale”.

„Eroarea materială” poate însemna și o soluție greșită a judecătorilor privind o anumită cauză, falsă reprezentare asupra unei situații de fapt sau/și cu referire la unele dispoziții legale.

Contestația în anulare specială este doar o cale declarativă, iluzorie, amputată de jurisprudență și doctrină¹⁹, fiind admisibilă *doar în cazul greșelilor de procedură, nu și al celor de interpretare a unor dispoziții legale de drept substanțial sau procedural, de apreciere a probelor ori de rezolvare a unor incidente procedurale*.

¹⁹ A se vedea, de exemplu, Ioan Leș, în Ioan Leș (coord.), *op. cit.*, p. 144-145; Ioan Leș, *Noul Cod de procedură civilă. Comentarii pe articole*, Ediția a 2-a, Editura C.H. Beck, București, 2015, p. 800-803; Mihaela Tăbărcă, *Drept procesual civil, vol. III, Căi de atac*, Editura Universul juridic, București, 2014, p. 246-251, precum și bibliografia și jurisprudența de la notele indicate de autorii menționați.

Astfel, în lipsa unei alte căi extraordinare de atac, care să îndrepte erorile de judecată propriu-zise, în cazuri concrete, *trebuie reevaluată contestația în anulare specială*.

Credem că se impune, *de lege ferenda*, ca soluționarea *contestațiilor în anulare specială să fie date în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, sub denumirea de recurs în casație*. Instituția recursului în casație este statornicită și în dreptul procesual penal - art. 433 Cod procedură penală. Prin această cale se urmărește judecarea conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile.

De altfel, și în *Spania* este recunoscută instituția recursului în casație pentru funcționarii publici, pentru motive care se referă la chestiunile de personal în serviciul Administrațiilor Publice, pe lângă alte căi de atac recunoscute acestora, cum ar fi: *recursul în casație în interesul legii și recursul de revizuire*.

Apreciez că modelul *Spaniei* în acest domeniu poate fi urmat și în *România*.

7. Propunem, *de lege ferenda*, că se impune instituirea, în cadrul fiecărei instituții/autorități publice, a unei comisii cu reprezentare bipartită (angajator - angajat) care să aibă, dacă părțile litigiului individual de muncă doresc, competența de a încerca să concilieze litigiul în cauză; dar, oricare dintre părți, oricând să se poată adresa instanței judecătorești competente (cu excepția cazului în care rezultatul concilierii a fost pozitiv).

BIBLIOGRAFIE

I. ACTE NORMATIVE INTERNE

1. Constituția României;
2. Codul muncii;
3. Codul penal;
4. Codul de procedură penală;
5. Codul de procedură civilă;
6. Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare;
7. Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici;
8. Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului;
9. Legea nr. 293/2004 Statutul funcționarilor publici din Administrația Națională a Penitenciarelor;
10. Legea nr. 304/2004 privind organizarea judecătorească;
11. Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ;
12. Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar;
13. Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator;
14. Legea nr. 384/2006 privind Statutul soldaților și gradaților voluntari;
15. Legea nr. 62/2011 a dialogului social;
16. Ordonanța Guvernului nr. 121/1998 privind răspunderea materială a militarilor;
17. Hotărârea Guvernului nr. 833/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor paritare și încheierea acordurilor colective;
18. Hotărârea Guvernului nr. 611/2008 pentru aprobarea normelor privind organizarea și dezvoltarea carierei funcționarilor publici.

II . ACTE NORMATIVE EUROPENE

1. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
2. Statutul funcționarilor Comunităților Europene;
3. Regulamentul nr. 1612/68 al Consiliului din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității.

III. ACTE NORMATIVE DREPT COMPARAT

1. Constituția Franței;
2. Constituția Spaniei;
3. Constituția Germaniei;
4. Codul de procedură civilă în Spania;
5. Codul de justiție administrativă în Franța;
6. Codul bavarez al funcției publice în Germania;
7. Codul Jurisdicției Administrative în Germania;
8. Statutul de Bază al Funcționarului Public în Spania;
9. Statutul funcției publice în Franța;
10. Legea din 24 mai 1872 de reorganizare a Consiliului de Stat în Franța;
11. Legea nr. 6/1985 Organică privind Puterea Judiciară în Spania;
12. Legea nr. 10/1992 privind măsurile urgente ale reformei procesuale în Spania;
13. Legea nr. 29/1998 privind Jurisdicția Contenciosului Administrativ în Spania;
14. Legea nr. 30/1992 privind regimul juridic al administrației publice și a procedurii administrative comune în Spania;
15. Legea nr. 33/1988 privind Demarcarea Judiciară în Spania;
16. Legea din 1960 privind jurisdicția administrativă în Germania.

IV. TRATATE. CURSURI. MONOGRAFII

A. Autori români

1. **Andreșan-Grigoriu Beatrice, Ștefan Tudorel**, *Tratatele Uniunii Europene: versiune consolidată*, Editura Hamangiu, București, 2015;
2. **Athanasiu Alexandru, Dima Luminița**, *Dreptul muncii*, Editura All Beck, București, 2005;
3. **Iorgovan Antonie**, *Noua lege a contenciosului administrativ. Geneză, explicații și jurisprudență*, ediția a 2-a, Editura Kullusys, București, 2006;
4. **Belu Constantin**, *Introducere în jurisdicția muncii*, Editura Europa Craiova, 1996;
5. **Belu Magdo Mona-Lisa**, *Conflictele colective și individuale de muncă*, Editura All Beck, București, 2001;
6. **Bogasiu Gabriela**, *Legea contenciosului administrativ. Comentată și adnotată*, Ediția a III-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2015;
7. **Bogasiu Gabriela**, *Justiția actului administrativ*, Editura Universul Juridic, București, 2013;
8. **Călinoiu Constanța**, *Jurisdicția muncii – aspecte teoretice și practice -*, Editura Lumina Lex, București, 1998;
9. **Deleanu Ion**, *Tratat de procedură civilă*, vol. I, ediție revăzută, completată și actualizată, Editura Universul Juridic, București, 2013;
10. **Dragoș Dacian Cosmin**, *Legea contenciosului administrativ. Comentarii și explicații*, ediția a II-a, Editura C.H. Beck, București, 2009;
11. **Gheorghe Monica**, *Dreptul individual al muncii*, Editura Universul Juridic, București, 2015;
12. **Ghimpu Sanda, Țiclea Alexandru**, *Dreptul muncii. Curs universitar*, Editura All Beck, București, 2000;

13. **Ghimpu Sanda, Mohanu Gheorghe**, *Litigiul de muncă*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975;
14. **Gyula Fabian**, *Drept instituțional comunitar*, Editura Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2006;
15. **Herovanu Eugen**, *Principiile procedurii judiciare*, vol. I, București, 1932;
16. **Hotca Mihai Adrian (coordonator), Buneci Petre, Neagu Norel, Slăvoiu Radu, Geamănu Radu Florin, Pop Dominic George**, *Instituții de drept penal*, Editura Universul Juridic, București, 2014;
17. **Iorgovan Antonie**, *Noua lege a contenciosului administrativ*, Editura Roata, București, 2004;
18. **Leș Ioan**, *Tratat de drept procesual civil*, volumul I, Editura Universul Juridic, București, 2014;
19. **Leș Ioan**, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*, Ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2015;
20. **Leș Ioan**, *Organizarea sistemului judiciar în dreptul comparat*, Editura All Beck, București, 2005;
21. **Leș Ioan**, *Sisteme judiciare comparate*, Editura All Beck, București, 2002;
22. **Leș Ioan (coord.), Jugastru Călina, Lozneau Verginel, Circa Adrian, Hurubă Eugen, Spinei Sebastian**, *Tratat de drept procesual civil*, Vol. II, Editura Universul Juridic, București, 2015;
23. **Onica-Chipea Lavinia**, *Regimul juridic al conflictelor individuale de muncă*, Editura Universul Juridic, București, 2012;
24. **Postelnicu Romeo Paul**, *Statutul funcționarilor publici*, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2006;
25. **Prisăcaru I. Valentin**, *Tratat de drept administrativ. Partea generală*, ediția a III-a, revăzută și adăugită, Editura Lumina Lex, București, 2002;

26. **Puie Oliviu**, *Tratat teoretic și practic de contencios administrativ*, Vol. II, Editura Universul Juridic, București, 2016;
27. **Puie Oliviu**, *Contenciosul administrativ*, vol. I, Editura Universul Juridic, București, 2009;
28. **Rîciu Iuliana**, *Procedura contenciosului administrativ. Aspecte teoretice și repere jurisprudențiale*, Editura Hamangiu, București, 2012;
29. **Rîciu Iuliana, Furtună Constantin**, *Noi motive de revizuire prevăzute prin Legea nr. 262/2007 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004*, în „Curierul Judiciar” nr. 5/2008, p. 63;
30. **Ștefanescu Ion Traian**, *Tratat teoretic și practic de drept al muncii*, ediția a III-a, revizuită și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2014;
31. **Ștefanescu Ion Traian**, *Dreptul muncii*, Editura Lumina Lex, 1997;
32. **Ștefanescu Ion Traian**, *Conflictul de muncă*, Editura Lumina Lex, București, 2000;
33. **Tăbârcă Mihaela**, *Drept procesual civil, vol. I, Teoria generală*, Editura Universul Juridic, București, 2013;
34. **Tăbârcă Mihaela**, *Drept procesual civil, vol. III, Căi de atac*, Editura Universul juridic, București, 2014;
35. **Țiclea Alexandru**, *Tratat de dreptul muncii. Legislație. Doctrină. Jurisprudență*, Ediția a X-a, actualizată, Editura Universul Juridic, București, 2016;
36. **Țiclea Alexandru (coordonator), Georgescu Laura, Cioriciu Ștefănescu Ana, Vlad Barbu**, *Dreptul public al muncii*, Editura Wolters Kluwer, București, 2010;
37. **Uluitu Aurelian Gabriel**, *Greva*, Editura Lumina Lex, București, 2008;
38. **Vartolomei Brîndușa**, *Dreptul muncii*, Editura Universul Juridic, București, 2016;
39. **Vecchio Del Giorgio**, *Lección de filosofie juridică*, Editura Europa Nova;

40. Vedinaș Virginia, *Drept administrativ*, Ediția a IX-a, revăzută și actualizată, Editura Universul Juridic, București, 2015;

41. Zidaru Gheorghe Liviu, *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat*, vol. I, Editura Universul Juridic, 2013.

B. Autori străini

1. Álvarez Cienfuegos Suárez Jose Maria (coord.), Badal Castillo, *Cuestiones sobre la competencia surgidas con la Ley reguladora de la jurisdicción contencioso-administrativa*, Madrid: Cuadernos de Derecho Judicial, VIII, 2000;

2. Auby Jean-Marie, Auby Jean-Bernard, Didier Jean-Pierre, Taillefait Antony, *Droit de la fonction publique*, 7e edition, Dalloz, Paris, 2012;

3. Auby Jean-Marie, Fromont Michel, *Les recours contre les actes administratifs dans les pays de la Communauté Économique Européene*, *Jurisprudence generale*, Dalloz, Paris, 1971;

4. Bonnard Roger, *Le contrôle juridictionnel de l'administration*, Dalloz, Paris, 2006;

5. Chamorro González Jesús María, Xiol Ríos Juan Antonio, *Cuestiones sobre la competencia surgidas con la Ley reguladora de la jurisdicción contencioso-administrativa*, Editura Consejo General Del Poder Judicial, ediția I, Spania, 2001;

6. Debbasch Charles, Colin Frederic, *Droit administratif*, 8e edition, Economica, Paris, 2007;

7. Lemasurier Jeanne, *Le contentieux administratif en droit comparé*, Economica, Paris, 2001;

8. Lepage Corinne, Huglo Christian, Le Boulch Sabine, *Code de justice administrative*, Litec, Edition du Juris-Classeur, Paris, 2002-2003;

9. Palomar Olmeda Alberto, *Derecho de la Función Pública*, Ediția a 9-a, Editura Dykinson, S.L., Madrid, 2011;

10. Paniagua Enrique Linde, *El Estatuto Básico del empleado público y su desarrollo por el Estado y las Comunidades Autonomas*, Editorial: Colex, Madrid, 2008;

11. Pera Verdaguer Francisco, *Comentarios a la ley de lo Contencioso-administrativo. Ley 29/1998, de 13 de julio*, Ediția a 7-a, Editura S.A. BOSCH, Barcelona, 1998;

12. Rivero Jean, Waline Jean, *Droit administratif*, 18eme edition, Dalloz, Paris 2000;

13. Saint-Jours Yves, *Manuel de droit du travail dans le secteur public*, 2eme édition, L.G.D.J., Paris, 1986;

14. Villa Leguina Sánchez Morón (coord.), *Comentarios a la ley de la jurisdicción contencioso-administrativa*, Editura Lex Nova, Valladolid, Spania, 2001;

15. Ziller Jacques, *Administrations comparees. Les systemes politico-administratifs de l'Europe des Douze*, Editions Montchrestien, Paris, 1993.

V. STUDII. ARTICOLE. COMENTARIU

A. Autori români

1. Alexe Irina, *Noțiunile de funcție publică și funcționar public în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Legătura cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*, în "Pandectele Române" nr.2/2013, p. 68;

2. Deleanu Ion, *Medierea în procesul civil*, în „Dreptul” nr. 10/2006, p. 83;

3. Deleanu Ion, Buta Gheorghe, *Observații cu privire la revizuirea hotărârilor în contenciosul administrativ*, în „Dreptul” nr. 4/2011, p. 91-99;

4. Iorgovan Antonie, Vedinaș Verginia, Tofan Dana Apostol, Zărnescu Nicolae, Mrejeru Theodor, Lazăr Rozalia Ana, *Propuneri de modificare*

privind proiectul Legii contenciosului administrativ, în „Revista de drept public” nr. 1/1999, p. 60;

5. Beligrădeanu Șerban, *Jurisdicția muncii versus contenciosul administrativ, în „Dreptul” nr. 2/2016, p. 83;*

6. Beligrădeanu Șerban, *Considerații critice asupra diversității nejustificate a reglementării legale privind competența materială a instanțelor judecătorești în domeniul soluționării conflictelor de muncă, în “Dreptul” nr. 10/2009, p. 80;*

7. Beligrădeanu Șerban, *Considerații critice asupra diversității nejustificate a reglementărilor legale privind competența materială a instanțelor judecătorești în domeniul soluționării conflictelor de muncă, în „Revista română de drept privat” nr. 3/2009, p. 87;*

8. Beligrădeanu Șerban, Ștefănescu Ion Traian, *Consideratii teoretice și practice în legătură cu Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, în „Dreptul” nr. 2/2000, p. 7-12;*

9. Călinoiu Constanța, *Soluționarea litigiilor de muncă în cadrul legislației actuale, în „Studii de drept românesc” nr. 4/1995, p. 193;*

10. Gălățanu Gheorghe, *Aspecte de drept comunitar privind funcția publică și funcționarul public, studiu publicat în ”Caietul Științific al Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu” nr. 6/2004, p. 339;*

11. Godeanu Teodor Narcis, *Particularități și observații cu privire la acordurile colective dintre autorități și instituțiile publice și funcționarii publici, în „Revista română de dreptul muncii” nr. 2/2009, p. 59;*

12. Lazăr Carmen, *Contenciosul de plină jurisdicție în dreptul comunitar, în ”Dreptul” nr. 1/2009, p. 187;*

13. Lesnic-Răscoală Lilian, *Doctrinile în aspect internațional referitor la controlul judecătoresc al activității organelor administrației publice, în „Revista Științifică a Universității de Stat din Moldova”, nr. 8(68)/2013, (<http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/20.-p.179-186.pdf>);*

14. Leș Ioan, *Studiu comparativ asupra jurisdicțiilor administrative*, în „Juridica” nr. 9–10/2001, p. 379;

15. Mirică Ștefania Cristina, *Contenciosul funcției publice comunitare*, studiu publicat în ”Caietul Științific al Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu” nr. 10/2008, p. 335-343;

16. Puie Oliviu, *Titlul executoriu în materia contenciosului administrativ și obligația publicării hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile prin care s-au anulat acte administrative cu caracter normativ. Propuneri de lege lerenda (II)*, în „Curierul Judiciar” nr. 4/2007, p. 126-129;

17. Saitarî Natalia, *Aspecte comparative privind statutul juridic al funcționarului public*, în „Revista Științifică a Universității de Stat din Moldova”, nr. 3 (63)/2013, (<http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/07.-p.56-60.pdf>);

18. Scutea Nicolae, Popa M. Mihaela, *Unele controverse doctrinare privind legea contenciosului administrativ la un an de la intrarea sa în vigoare (partea I)*, în „Revista de drept public” nr. 1/2006, p. 56-72;

19. Spinei Sebastian, *Reglementarea contestației în anulare în noul Cod de procedură civilă*, în „Dreptul” nr. 1/2013, p. 52-68;

20. Țiclea Alexandru, *Competența soluționării litigiilor de muncă în cazul funcționarilor publici*, în „Revista română de dreptul muncii” nr. 1/2006, p. 13-21;

21. Tofan Dana Apostol, *Modificările esențiale aduse instituției contenciosului administrativ prin noua lege cadru în materie (II)*, în „Curierul judiciar” nr. 4/2005, p. 78-91;

22. Vlad Barbu, Vasil Cătălin, *Soluționarea contestațiilor la deciziile de sancționare ale funcționarilor publici de către instanțele de judecată*, în „Aspecte controversate în interpretarea și aplicarea prevederilor Codului muncii și ale Legii dialogului social. In honorem prof. univ. dr. I.T. Ștefănescu”, p. 253-254;

23. Vedinaș Virginia, *Unele considerații teoretice și implicații practice privind noua Lege a contenciosului administrativ nr. 554/2004*, în „Dreptul” nr. 5/2005, p. 9-33;

24. Vedinaș Virginia, *Câteva aspecte legate de privatizarea funcției publice*, în „Analele Universității din București”, seria Drept, București, 1998, p. 84;

25. Vesmaș Daiana, Scutea Nicolae, *Problema pasivității administrației în dreptul german. Aspecte de ordin substanțial și procedural*, în „Revista de drept public” nr. 3/2003, p. 27-44;

26. Vișan Liliana, *Principiul motivării în materia procedurii administrative. Aspecte de drept comparat*, în „Revista de drept public” nr. 4/2005, p. 24-39.

27. Vișan Liliana, Pasăre Diana Iuliana, *Cerințe normative și jurisprudențiale, europene...*, în „Revista de drept public” nr. 3/2006, p. 111.

B. Autori străini

1. Ayrault Simon, *Les obligations de l'autorité après annulation de l'éviction d'un agent public*, în „Actualité juridique de la fonction publique” nr. 3/1999, p. 7;

2. Blanquer David Vicente, *Comentario al art. 100 Ley Jurisdicción Contencioso-Administrativa*, în „Revista Española de Derecho Administrativo”, oct.-dic., 1998, p. 696;

3. Delbauffe Gérard, *Les militaires: premiers bénéficiaires d'une nouvelle procédure de recours administratif*, în „Cahier de la fonction publique”, mars 3/2002, p. 56;

4. Fernandez-Miranda Juan, *El Estatuto Básico del empleado público y la regulación de las funciones reservadas al funcionario público*, în „Revista Española de Derecho Administrativo”, núm. 139, julio-sept, 2008, p. 475;

5. Guyomar Mattias, *Référé administratif et contentieux de la fonction publique*, în „Cahier de la fonction publique”, n° 205/2001, p. 33;

6. Martín Antonio Javato, *El concepto de funcionario y autoridad a efectos penales*, în „Revista jurídica de castilla y león” N.^o23/2011, p. 145;

7. Palomar Olmeda Alberto, *Aspectos orgánicos y competenciales de la reforma del contencioso-administrativo*, în „Revista de Administración Pública”, número 119, mayo-agosto, p. 433.

VI. RESURSE WEB

www.juridice.ro/hotarari-judecatoaresti;

www.portal.just.ro;

www.lege5;

www.jurisprudenta.org;

www.forumuljudecatorilor.ro;

www.scj.ro;

www.avocatnet.ro;

<http://www.rsdr.ro/Art-4-3-2009.pdf>;

<http://www.rsdr.ro/6-4-2009.pdf>;

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1992-26318>;

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2025>;

<http://droit-finances.commentcamarche.net/contents/1361-juridictions-administratives-organisation-et-fonctionnement>;

http://cse.uaic.ro/fisiere/Documentare/Suporturi_curs/III_Dreptul_functiei_publice_europene.pdf;